

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра психології, педагогіки і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Круїзний туризм

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туристичне обслуговування
Форма здобуття освіти	денна
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Семестр	VII
Обсяг дисципліни	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 аудиторна робота – 36 год., у т. ч.: <ul style="list-style-type: none">- лекції – 20 год.,- семінарські заняття – 16 год.,- самостійна робота – 54 год.
Форма контролю	залік
Пререквізити	теоретичні знання та практичні навички з дисциплін «Географія туризму», «Туристичне країнознавство», «Організація туристичних подорожей», «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг у туризмі». Здобувачі вищої освіти повинні знати понятійно-категоріальний апарат сфери туризму, передумови та фактори організації круїзного туризму в світі, регіони світу з найсприятливішими умовами для організації круїзного туризму.; вміти оперувати понятійно-категорійним апаратом, знаходити причинно-наслідкові зв'язки; володіти елементарними навичками роботи з літературними та іншими джерелами інформації, пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення даних, проведення науково-дослідної роботи та презентації її результатів.
Постреквізити	знання, отримані у процесі вивчення дисципліни «Круїзний туризм», можуть бути використані під час розв'язання практичних завдань, розробки туристичних маршрутів та планування подорожей.
Викладач	КУЧЕРЯВА Ганна Олександрівна, кандидат географічних наук, доцент
Контактна інформація	e-mail: hanna.kucheriava@knlu.edu.ua
Дні занять	згідно розкладу занять
Консультації	згідно графіку консультацій

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Круїзний туризм» є формування системи теоретичних знань з організації круїзного туризму в сучасних умовах розвитку світової туристичної індустрії, а також набуття практичних умінь формування круїзного туристичного продукту і оцінки якості круїзних послуг.

Предметом вивчення є прийоми, методи та способи організації круїзного туризму, географія поширення круїзів у світі.

Завдання вивчення дисципліни: розкрити передумови та особливості розвитку круїзного туризму в світі та в Україні, дати характеристику регіонів поширення круїзного туризму; висвітлити особливості попиту та пропозицій на світовому круїзному ринку; охарактеризувати основні види круїзного туризму, особливості обслуговування в круїзному турі та технології продажів морських та річкових круїзів.

ЦІЛІ НАВЧАННЯ

Засвоєння навчальної дисципліни «Круїзний туризм» передбачає формування таких компетентностей: здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; здатність працювати в міжнародному контексті; навички міжособистісної взаємодії; здатність планувати та управляти часом; здатність працювати в команді та автономно; здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати; здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній і письмовій формах.

Також вивчення дисципліни має на меті формування фахових компетентностей: знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного); здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, вміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання, що досягаються під час вивчення дисципліни «Круїзний туризм»: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт; професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях; зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати; використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах; використовувати набуті знання для аналізу місця України у світовому та загальноєвропейському туристичному просторі

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення дисципліни «Круїзний туризм» здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні та семінарські заняття, вчасно виконувати всі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Відпрацювання занять, пропущених через поважні причини, відбувається під час консультацій. У разі здачі завдань (практичні роботи, індивідуальні завдання) після встановленого строку, кількість балів за їх виконання зменшується (з мах 5 б. ставиться лише 4).

Під час виконання завдань здобувачі повинні обов'язково дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: самостійно виконувати всі види завдань та форми контролю; посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про використані методики досліджень і джерела інформації, результати власної навчальної діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема 1. Сутність та види круїзного туризму. Поняття «круїз». Види круїзів: морський та річковий круїз. Сутність фішінг-туризму. Класифікація круїзних маршрутів. Базові типи круїзів за Міжнародною асоціацією круїзних компаній. Переваги та недоліки водних туристичних подорожей. Основні мотиви вибору туристами водних туристичних подорожей. Економічний ефект круїзного туризму.

Тема 2. Передумови та особливості розвитку круїзного туризму в світі та в Україні. Фактори формування круїзного туристичного ринку. Масовий круїзний туризм. Нішовий круїзний туризм. Сучасні тенденції розвитку круїзного туризму в світі. Особливості круїзного туризму в умовах пандемії Covid-19. Стан круїзного туризму в Україні.

Тема 3. Характеристика регіонів поширення морських круїзів. Європейська система круїзних подорожей. Американська система круїзних подорожей. Географічна структура ринку світового круїзного туризму.

Середземноморський регіон круїзного туризму. Карибський регіон круїзного туризму. Особливості розвитку китайського круїзного ринку. Чорноморський регіон круїзного туризму.

Тема 4. Попит та пропозиції на світовому круїзному ринку. Найбільші круїзні компанії світу. Розподіл круїзного туристичного ринку між ними. Інноваційні зміни в структурі попиту та пропозиції на ринку круїзного туризму. Диференціація круїзних туристичних продуктів. Нецінові чинники конкурентоспроможності круїзного туристичного продукту.

Тема 5. Круїзний яхтовий туризм у системі елітарного туризму. Яхтинг як особливий вид морського туризму. Переваги організації подорожей на яхтах. Передумови та чинники розвитку яхтового туризму в світі. Середземномор'я як найпопулярніший регіон яхтингу в світі. Перспективи яхтового відпочинку в Україні.

Тема 6. Річкові круїзи. Переваги та недоліки річкового круїзного туризму. Провідні круїзні річки світу та найпопулярніші річкові круїзні маршрути. Кращі річкові круїзи в Європі. Розвиток річкового круїзного туризму в Україні.

Тема 7. Організація круїзного сервісу. Стан та особливості культури сервісу в круїзному туризмі. Категорії круїзних лайнерів та діапазон послуг, які вони надають туристам під час круїзу. Круїзна індустрія розваг. Класифікація та обладнання кают на круїзних лайнерах. Круїзні формальності. Правила дрес-коду в круїзах. Медичне обслуговування і забезпечення безпеки на круїзних судах.

Тема 8. Якість обслуговування в круїзному турі. Основні поняття якості круїзного обслуговування. Підходи до оцінки якості обслуговування в круїзі. Фактори, які впливають на якість послуг в круїзному турі. Критерії якості круїзних послуг. Технології підбору персоналу для роботи на круїзних лайнерах.

Тема 9. Круїзна індустрія розваг. Берегове обслуговування. Спортивно-оздоровчі послуги і СПА-центри на круїзних лайнерах. Обслуговування окремих категорій пасажирів круїзного судна. Послуг, що надаються учасникам круїзу в портах стоянки (екскурсії, харчування, відвідування театрів тощо).

Тема 10. Технологія продажу морських круїзів. Особливості сприйняття морських круїзів потенційними споживачами. Алгоритм бронювання морських круїзів. Особливості страхування при продажу морських круїзів. Організація візової підтримки учасників круїзу. Робота з клієнтами під час продажу морських круїзів.

ВИДИ ЗАНЯТЬ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачені лекційні та семінарські заняття, виконання самостійної роботи та її захист. Форма підсумкового контролю – залік.

Під час навчання використовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький діалогово-комунікаційний методи, метод проблемного викладу матеріалу, самонавчання. Семінарські заняття передбачають усне опитування, участь у дискусіях, демонстрацію та обговорення презентацій. Самостійна робота включає виконання практичних робіт (розробка програми круїзного туру), підготовку презентацій, а також вивчення теоретичних питань, що стосуються тем лекційних занять за рекомендованою літературою. Однією з умов виконання індивідуальних завдань є дотримання принципів академічної доброчесності.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувача	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		Разом	100

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здобувача (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінки
1.	Відповідь на основні питання	5	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем. Демонстрація самостійного знаходження відповіді на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та додаткову літературу; вміння аналізувати, робити власні висновки; здатність встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.

		4	Відповідь правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна. На проблемні запитання здобувач знаходить відповідь за допомогою викладача, спираючись переважно на лекційний матеріал без застосування додаткової літератури.
		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, неаргументована. Здобувач, формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу, допускає помилки у визначенні понять та категорій, не здатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання.
		2	Відповідь неправильна. Здобувач демонструє нездатність розкрити питання семінару, допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій.
2.	Доповнення, відповіді на проблемні питання, виконання практичних завдань, аналіз ситуаційних завдань, участь у дискусії тощо.	5	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність матеріалу, систематичну підготовку до занять на основі опрацювання лекційного матеріалу та додаткової літератури.
		4	Висока активність, що свідчить про обізнаність матеріалу. Доповнення підтверджують систематичну підготовку здобувача, але виявляють його репродуктивні, а не власні судження тощо.
		3	Середня активність, що свідчить про недостатню обізнаність матеріалу. Здобувач дає відповіді на запитання поверхнево, допускає помилки у визначенні понять та категорій.
		2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом.
3.	Експрес-контроль (робота на занятті протягом 10-15 хв.: поточна письмова робота (практичне завдання, тест), вибіркове опитування ін.)	5	Повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		4	Недостатньо повна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.
		3	Відповідь поверхнева з порушенням логіки, неаргументована.
		2	Незадовільна відповідь за критеріями конкретного виду роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувача

Критерії оцінки	Оцінка
Робота виконана правильно, творчо і самостійно, демонструє належний рівень знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються до даного типу завдань.	«відмінно»
Робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, демонструє належний рівень знань, сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.	«добре»
Робота виконана, але містить помилки, демонструє недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.	«задовільно»
Виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.	«незадовільно»

У кінці вивчення навчального матеріалу напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу здобувача як середнє арифметичне значення усіх поточних оцінок за ці види робіт з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, **максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру становить 50.**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів	Критерії оцінки
Тестові завдання (мах – 20 б.)	20	1 правильна відповідь – 1 бал.
Питання (завдання) алгоритмічного рівня (мах – 10 б.)	10	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження;
	8 – 9	відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв’язання проблеми;
	4 – 7	відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки у розкритті проблеми;
	3 – 1	відсутність вичерпаної відповіді на питання, наявність значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань здобувача;
	0	відповідь на запитання відсутня або абсолютно невірна.
Питання (завдання) творчого рівня (мах – 20 б.)	20	відповідь вичерпна, змістовна, логічна та послідовна, містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв’язання поставлених завдань; здобувач вільно оперує

		поняттями та категоріями, аргументовано доводить власну точку зору;
	16 – 19	відповідь змістовна, послідовна, але містить недоліки та неточності у розв'язанні завдань; здобувач демонструє недостатнє обґрунтування власної точки зору;
	11 – 15	відповідь в цілому правильна, але неповна, містить незначні недоліки, рівень самостійності суджень недостатній;
	6 – 10	відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у викладенні матеріалу, рівень самостійності суджень недостатній;
	1 – 5	відповідь поверхнева, нелогічна, містить суттєві помилки та неточності, рівень самостійності суджень низький;
	0	відповідь відсутня або не відповідає змісту питання.
Разом	50 балів	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкове форма контролю – **залік в усній формі**.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.

2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категорійним апаратом дисципліни	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. Алієва-Барановська В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 334 с.
2. Антоненко І. Я., Мельник І. Л. Формування інноваційного продукту круїзного туризму : монографія. Київ. ун-т туризму, екон. і права. Київ : Сталь, 2016. 248 с.
3. Божидарник Т. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
4. Винников В. В. Рынок круизного судоходства. Одесса : ОНМА, 2011. 51 с
5. Жихарева В. В., Власенко О. С., Яровая Н. В. Экономика и организация морских круизов : учебное пособие. Одесса : Куприенко С. В., 2016. 249 с.
6. Нездоймінов С.Г. Основи круїзного туropolерейтингу. Навчальний посібник. Херсон : «Олді+», 2020. 320 с.

Додаткова література

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. 252 с.
2. Бойко Н. О., Богославец О. Г. Круїзний туризм в умовах сучасних світових викликів. *Наукові перспективи. Серія «Економіка»*. 2020. №5 (5). С. 293 – 303.
3. Голубкова И. А. Экономический механизм развития круизного судоходства Украины: монография. Одесса : Издательство, 2011. 323 с.
4. Зацепіна Н. О. Історія виникнення та сучасний стан круїзного туризму в світі. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2012. Вип. XXXIV. С. 232 – 234.
5. Кібік О. М. Теорія та методологія ціноутворення в морських торговельних портах : монография. Одесса : ОНМУ, 2005. 282 с.
6. Кучерява Г. О. Круїзний туризм як перспективна галузь індустрії подорожей. *Інноваційна парадигма розвитку економіки, фінансів, обліку та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 15 вересня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. С. 32 – 33.
7. Логунова Н. А. Использование маркетингового подхода при формировании стратегии развития круизного туризма. *Практический маркетинг*. 2014. № 4 (206). С. 31 – 38.
8. Логунова Н. А. Экономическая оценка социальной эффективности круизного туризма. *Економічний форум*. 2013. № 4 (56). С. 28-31.
9. Нездоймінов С. Г., Андреева Н. М. Круїзний туризм в контексті Морської доктрини України. *Механізм регулювання економіки*. 2013. № 4. С. 100-110.
10. Охлопкова Д.К., Пітухова А.А., Захарова Н.Г. Сучасний стан круїзного туризму. *Соціодинаміка*. 2019. № 12. С. 134 – 147.
11. Самойлов Ю. Круїзний туризм: перспективи для України. *Український туризм*. 2019. № 2. С. 14-21.
12. Селиванов В. В. Агентирование круизных судов и яхт. Одесса : Феникс, 2010. 240 с
13. Юрченко С. А., Юрченко Е. Е., Кондрова А. Е. Особенности развития современного морского круизного туризма. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2014. № 1144. Т. 1. Вип. 3. С. 185-189.

Інформаційні ресурси

1. Статистичні звіти Всесвітньої туристичної організації. URL: <https://tourlib.net/wto.htm>.
2. Асоціація середземноморських круїзних портів. URL: <https://www.medcruise.com/>
3. Круїзний ринок. Cruise Market Watch. URL: <https://cruisemarketwatch.com>
4. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
5. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>